

Opozorilo: Neuradno prečiščeno besedilo predpisa predstavlja zgolj informativni delovni pripomoček, glede katerega organ ne jamči odškodninsko ali kako drugače.

Neuradno prečiščeno besedilo Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev obsega:

- Uredbo o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 110/04 z dne 11. 10. 2004),
- Uredbo o spremembi in dopolnitvi Uredbe o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 124/04 z dne 19. 11. 2004).

UREDBA **o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev**

(neuradno prečiščeno besedilo št. 1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina uredbe)**

Ta uredba predpisuje merila za določanje oprostitev pri plačilu socialno varstvenih storitev ter način njihovega uveljavljanja.

2. člen **(pomen izrazov)**

Posamezni izrazi v tej uredbi imajo naslednji pomen:

1. Upravičenec ali upravičenka (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) je oseba, ki za razreševanje socialnih stisk in težav potrebuje organizirano strokovno pomoč v obliki socialno varstvenih storitev, če izpolnjuje splošne pogoje iz 5. člena Zakona o socialnem varstvu (v nadaljnjem besedilu: zakon) in posebne pogoje, predpisane s standardi in normativi za posamezno storitev.
2. Družinski član je oseba, ki jo kot družinskega člana upravičenca oziroma zavezanca določa zakon.
3. Zavezanec ali zavezanka (v nadaljnjem besedilu: zavezanec) je fizična oseba, ki ni družinski član, če jo z upravičencem do storitve veže preživitvena obveznost po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, in druga pravna ali fizična oseba, ki jo k plačilu stroškov oskrbe ali institucionalnega varstva za upravičenca zavezuje izvršljiv pravni naslov ali pravni posel.
4. Ugotovljeni dohodek je dohodek, ki se upošteva pri odločanju o oprostitvi po tej uredbi.
5. Meja socialne varnosti je znesek, ki mora po tej uredbi ostati upravičencu in njegovim družinskim članom oziroma zavezancu in njegovim družinskim članom za preživljanje po plačilu prispevka za opravljeno storitev.
6. Plačilna sposobnost je znesek, do katerega je upravičenec oziroma zavezanec sposoben plačati oziroma prispevati k plačilu storitve.
7. Prispevek k plačilu storitve je znesek, ki ga je plačilno sposoben upravičenec oziroma zavezanec dolžan plačati izvajalcu storitve na podlagi predloženega računa po merilih te uredbe.

8. Oprostitev plačila storitve je znesek, ki ga upravičenec oziroma zavezanec glede na svojo plačilno sposobnost po merilih te uredbe ne more in ni dolžan plačati.

3. člen (storitve, za katere se lahko uveljavljajo oprostitev)

(1) Po merilih te uredbe se določajo oprostitev plačil za socialno varstvene storitve, ki jih v okviru mreže javne službe in v skladu s predpisanimi standardi in normativi (v nadaljnjem besedilu: storitve) opravi javni socialno varstveni zavod ali koncesionar (v nadaljnjem besedilu: izvajalec), katerih cena je oblikovana v skladu s predpisano metodologijo, in za katere zakon ne določa, da so za upravičenca brezplačne.

(2) Pod pogoji iz prejšnjega odstavka se določajo oprostitev plačil za naslednje storitve:

1. osebna pomoč,
2. pomoč družini za dom in pomoč družini na domu,
3. institucionalno varstvo po prvem odstavku 16. člena zakona,
4. vodenje, varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se po merilih te uredbe določajo oprostitev plačil tudi za storitve institucionalnega varstva v drugi družini, ki jih opravi oseba, ki je sklenila pogodbo s centrom za socialno delo v skladu s 65. členom zakona, če se je občina, kjer ima upravičenec stalno prebivališče, s pogodbo s centrom za socialno delo zavezala za plačilo oziroma (do)plačilo dogovorjene oskrbnine.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se po merilih te uredbe lahko izjemoma določajo oprostitev plačil tudi za nadstandardne storitve, kadar upravičenec storitev nujno potrebuje, pa ni na voljo standardne storitve.

4. člen (uveljavljanje oprostitev pri nadomestni obliki bivanja in oskrbe izven mreže javne službe)

(1) Ne glede na določbe prejšnjega člena lahko center za socialno delo za upravičenca do institucionalnega varstva določi oprostitev po merilih te uredbe, če je bila upravičencem zagotovljena nadomestna oblika bivanja in oskrbe izven mreže javne službe.

(2) Upravičenci do nadomestne oblike bivanja in oskrbe po prejšnjem odstavku so osebe, ki se skladno s predpisanimi standardi socialno varstvenih storitev štejejo kot upravičenci do institucionalnega varstva.

(3) Za nadomestno obliko bivanja in oskrbe po prvem odstavku tega člena, za katero je možno uveljavljati oprostitev po tej uredbi, se šteje zagotavljanje storitve pri izvajalcu izven mreže javne službe, ki:

- izvaja program stanovanjske skupine ali bivalne skupnosti kot dopolnilni program socialnega varstva ali storitev institucionalnega varstva na podlagi dovoljenja za delo,
- je o izvajanju programa oziroma storitve sklenil pogodbo z uporabnikom storitve in občino, kjer ima upravičenec stalno prebivališče, s katero se je občina zavezala za plačilo oziroma (do)plačilo,
- ima oblikovano ceno v skladu s predpisano metodologijo za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev in je k ceni pridobil soglasje ministrstva, pristojnega za socialno varstvo.

5. člen (uporaba meril za druge storitve)

Če tako odloči pristojni organ financerja posamezne storitve se merila za določanje oprostitev po tej uredbi lahko uporabijo tudi za:

- storitev socialnega servisa,
- storitve iz 1. do 4. točke drugega odstavka 3. člena te uredbe, kadar se izvajajo izven okvira javne službe ali po merilih in kriterijih, ki presegajo predpisani standard,
- druge socialno varstvene programe.

6. člen (upravičenci do oprostitev in vrstni red plačil)

(1) Pravico do oprostitve lahko uveljavljajo upravičenci in zavezanci, če po merilih te uredbe ne morejo plačati celotne vrednosti opravljene storitve, po naslednjem vrstnem redu plačil:

- storitev plača upravičenec,
- upravičenec ima pravico do oprostitve plačila, če plačilo presega njegovo plačilno sposobnost,
- znesek, za katerega je upravičenec oproščen plačila, plača zavezanec, razen v primerih, ko ni zavezancev,
- zavezanec, ki je fizična oseba, ima pravico do oprostitve plačila, če plačilo presega njegovo plačilno sposobnost, in v drugih primerih, ki jih določa ta uredba.

(2) Zavezanec, ki je pravna oseba, ni upravičen do oprostitve po tej uredbi.

(3) V primeru oprostitve upravičenca oziroma zavezanca plača razliko do vrednosti storitve Republika Slovenija ali občina.

7. člen (pristojnost za odločanje)

(1) O oprostitev pri plačilu storitev iz 3. in 4. člena te uredbe odloča v okviru javnih pooblastil tisti center za socialno delo, ki je po zakonu krajevno pristojen za upravičenca.

(2) O oprostitev pri plačilih storitev in drugih socialno varstvenih programov iz 5. člena te uredbe odloča pristojni organ financerja, ki lahko za vodenje postopkov sklene pogodbo s centrom za socialno delo.

8. člen (plačnik storitev, za katere veljajo oprostitev)

(1) Za upravičence in za zavezance, ki jim je z odločbo centra za socialno delo priznana oprostitve plačila storitev po prvem odstavku prejšnjega člena, zagotavljata plačila ali doplačila Republika Slovenija oziroma občina, v skladu z zakonom.

(2) Za upravičence, za zavezance ali za druge uporabnike, katerim določi oprostitve pristojni organ financerja po drugem odstavku prejšnjega člena, zagotavlja plačila ali doplačila financer storitve oziroma programa.

II. MERILA ZA DOLOČANJE OPROSTITEV

1. Merila

9. člen (določanje meril)

Oprostitev po tej uredbi je odvisna od naslednjih meril:

- vrednosti opravljene storitve,
- višine ugotovljenega dohodka,
- meje socialne varnosti,
- plačilne sposobnosti,
- prispevka k plačilu storitve.

10. člen (vrednost opravljene storitve)

Vrednost opravljene storitve je znesek, ki ga po veljavni ceni za dogovorjeni obseg storitve določi izvajalec.

11. člen (ugotovljeni dohodek)

(1) Ugotovljeni dohodek so dohodki in prejemki, ugotovljeni na način, kot ga določa zakon za prejemnike denarne socialne pomoči, kolikor ta uredba ne določa drugače.

(2) Za določitev meje socialne varnosti, plačilne sposobnosti in prispevka oprostitve samske osebe se upoštevajo njeni lastni dohodki in prejemki, v primerih družine pa dohodki in prejemki upravičenca oziroma zavezanca skupaj z dohodki in prejemki njegovega zakonca ali osebe, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti (v nadaljnjem besedilu: ugotovljeni dohodek družine).

(3) V ugotovljeni dohodek se ne štejejo regres za letni dopust, odpravnine, jubilejne nagrade, dodatek za rekreacijo in enkratni dohodki iz naslova zaposlitve, kot so božičnice, 13. plača ipd., in drugi priložnostni in občasni dohodki, ki so bili v skladu s prvim odstavkom tega člena ugotovljeni oziroma prejeti samo enkrat.

(4) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se v ugotovljeni dohodek šteje tisti del dohodka od prodaje nepremičnine, ki ni bil vložen v nakup druge nepremičnine.

12. člen (meja socialne varnosti)

Meja socialne varnosti je odvisna od minimalnega dohodka, ki je določen v razmerju do osnovnega zneska minimalnega dohodka, kot ga določa zakon, in od ugotovljenega dohodka.

13. člen (meja socialne varnosti samske osebe)

(1) Meja socialne varnosti samske osebe se določi kot vsota njenega minimalnega dohodka in 30% njenega ugotovljenega dohodka, vendar ne more biti nižja od 1,5 minimalnega dohodka.

(2) Minimalni dohodek samske osebe znaša 1,0 osnovnega zneska minimalnega dohodka.

(3) Meja socialne varnosti samske osebe, ki je v celodnevem institucionalnem varstvu, znaša 10% njegovega ugotovljenega dohodka, vendar najmanj 0,2 osnovnega zneska minimalnega dohodka.

14. člen **(meja socialne varnosti družine)**

(1) Meja socialne varnosti družine se določi kot vsota minimalnega dohodka družine in 30% ugotovljenega dohodka družine.

(2) V primeru, ko nihče od družinskih članov ni v institucionalnem varstvu, meja socialne varnosti iz prejšnjega odstavka ne more biti nižja od 1,5 minimalnega dohodka družine, meja socialne varnosti družine, v kateri so nekateri družinski člani v institucionalnem varstvu, pa ne more biti nižja od seštevka njihovih minimalnih dohodkov in 1,5 minimalnih dohodkov družinskih članov, ki niso v institucionalnem varstvu.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se meja socialne varnosti družine, v kateri so vsi družinski člani v institucionalnem varstvu, določi kot vsota minimalnih dohodkov vseh družinskih članov.

(4) Minimalni dohodek družine upravičenca oziroma zavezanca se določi kot seštevok minimalnih dohodkov posameznih družinskih članov tako, da se za posameznega družinskega člana upošteva:

- za prvo odraslo osebo v družini 1,0 osnovnega zneska minimalnega dohodka,
- za vsakega naslednjega družinskega člana 0,7 osnovnega zneska minimalnega dohodka,
- za družinskega člana, ki je v celodnevem institucionalnem varstvu, 10% njegovega ugotovljenega dohodka, vendar najmanj 0,2 osnovnega zneska minimalnega dohodka.

(5) Šteje se, da je prva odrasla oseba v družini upravičenec oziroma zavezanec, razen ko je upravičenec oziroma zavezanec v celodnevem institucionalnem varstvu.

15. člen **(plačilna sposobnost)**

(1) Plačilna sposobnost samske osebe je presežek ugotovljenega dohodka nad mejo socialne varnosti.

(2) Plačilna sposobnost družine upravičenca je presežek ugotovljenega dohodka družine nad mejo socialne varnosti družine.

(3) Plačilna sposobnost upravičenca oziroma zavezanca, ki ima družino, se ugotavlja glede na plačilno sposobnost družine.

(4) Plačilna sposobnost zavezanca, katerega zakonec ali oseba, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, nima lastnega dohodka, je presežek ugotovljenega dohodka zavezanca nad mejo socialne varnosti družine.

(5) Plačilna sposobnost zavezanca, katerega zakonec ali oseba, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, ima lastni dohodek, je presežek ugotovljenega dohodka zavezanca, povečanega za višino ugotovljenega dohodka zakonca oziroma osebe,

s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, vendar ne več kot za polovico meje socialne varnosti družine, nad mejo socialne varnosti družine.

(6) Plačilna sposobnost zavezanca, ki je dolžan prispevati k plačilu storitve za več upravičencev, se za plačilo zneska, za katerega je bil oproščen posamezen upravičenec, določi kot sorazmeren del plačilne sposobnosti, ugotovljene na način iz četrtega oziroma petega odstavka tega člena, glede na število upravičencev, ki so oproščeni plačila storitve.

16. člen (prispevek k plačilu storitve)

Prispevek k plačilu storitve je znesek, ki ga je upravičenec ali zavezanec, glede na svojo plačilno sposobnost oziroma preživninsko obveznost, zmožen in zato tudi dolžan prispevati za plačilo vrednosti opravljene storitve.

17. člen (prispevek upravičenca)

(1) Upravičenec, ki je samska oseba in je plačilno sposoben, je dolžan prispevati k plačilu storitve do višine ugotovljene plačilne sposobnosti.

(2) Upravičenec, ki ima zakonca ali osebo, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, je dolžan prispevati k plačilu storitve do višine ugotovljene plačilne sposobnosti družine.

(3) Če je do socialno varstvenih storitev upravičenih več družinskih članov hkrati, je posamezni upravičenec dolžan prispevati k plačilu storitve, do katere je upravičen, sorazmerni del plačilne sposobnosti družine glede na število družinskih članov, ki so upravičeni do storitve.

(4) Če je ugotovljeni dohodek upravičenca nižji od višine prispevka, je dolžan plačati lastni prispevek v višini vseh svojih dohodkov, razliko do višine ugotovljenega prispevka pa je dolžan poravnati njegov zakonec oziroma oseba, s katero živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti. V tem primeru se šteje, da sta prispevek upravičenca zagotovila skupaj.

(5) Lastni prispevek upravičenca iz prvega, drugega oziroma tretjega odstavka tega člena se poveča za ustrezen del dodatka za pomoč in postrežbo, kot to določa ta uredba.

18. člen (prispevek zavezanca)

(1) Zavezanec, ki je plačilno sposoben, je dolžan prispevati k znesku, za katerega je bil upravičenec oproščen plačila storitve, vendar ne več kot znaša zavezančeva plačilna sposobnost oziroma njegova preživninska obveznost.

(2) Če je k znesku, za katerega je bil upravičenec oproščen plačila storitve, dolžnih prispevati več zavezancev, ki imajo dohodke in so plačilno sposobni, se o višini prispevka posameznega zavezanca lahko dogovorijo.

(3) Če je kdo od zavezancev, na podlagi izvršljivega pravnega naslova ali pravnega posla, zavezan upravičencu v celoti plačevati oskrbo v institucionalnem varstvu, se

njegov prispevek določi v višini zneska, za katerega je bil upravičenec oproščen plačila storitve. Če pa je zavezan plačevati oskrbo le delno ali zagotavljati oskrbo na domu, se njegov prispevek določi v višini sredstev oskrbe oziroma obveznosti, kot je zavezan z izvršljivim pravnim naslovom ali pravnim poslom. Če na ta način določen prispevek zavezanca ne dosega zneska, za katerega je bil oproščen upravičenec, se prispevki ostalih zavezancev določijo v razmerju, ki velja za njihovo plačilno sposobnost.

(4) V primeru, ko je bila preživninska obveznost zavezanca določena po predpisih o zakonski zvezi in družinskih razmerjih z dogovorom oziroma sporazumom o preživnini oziroma s sodbo pristojnega sodišča, je zavezanec dolžan prispevati k znesku, za katerega je bil upravičenec oproščen plačila storitve, v skladu z navedenim aktom, vendar ne več kot znaša oprostitev upravičenca.

(5) V ostalih primerih se prispevki zavezancev določijo v razmerju, ki veljajo za njihovo plačilno sposobnost.

(6) V primeru, ko se preživninska obveznost v skladu s predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih izvaja s preživljanjem na drug način, se višina prispevka zavezanca zmanjša za višino vrednosti takega preživljanja, če o načinu takega preživljanja in njegovi vrednosti zavezanec z upravičencem sklene dogovor pred centrom za socialno delo (dogovor o preživljanju na drug način). Tak način določitve prispevka zavezanca ne vpliva na prispevke drugih zavezancev.

2. Določanje oprostitve

19. člen (oprostitev)

(1) Oprostitev upravičenca se določi kot razlika med vrednostjo storitve in njegovim prispevkom.

(2) Oprostitev zavezanca se določi kot razlika med višino oprostitve upravičenca in prispevkom zavezanca.

(3) Višina oprostitve za posameznega zavezanca se določi na način iz četrtega oziroma petega odstavka prejšnjega člena.

(4) Če je upravičenec do storitve hkrati tudi zavezanec za prispevek k plačilu storitve za drugega upravičenca, se najprej ugotavlja upravičenost do oprostitve plačila storitve, do katere je upravičen. Če je oproščen plačila storitve, do katere je upravičen, se šteje, da za plačilo storitve, do katere je upravičen drug upravičenec, ni plačilno sposoben. Če plačila storitve, do katere je upravičen, ni oproščen, se v postopku ugotavljanja oprostitve plačila storitve, do katere je upravičen drug upravičenec, njegova plačilna sposobnost kot plačilna sposobnost zavezanca zmanjša za prispevek k plačilu storitve, do katere je upravičen sam.

III. STORITVE, ZA KATERE VELJAJO OPROSTITVE V CELOTI ZA VSE UPRAVIČENCE IN ZAVEZANCE

1. Oprostitve v zvezi s pripravo storitve

20. člen
(sklenitev dogovora)

Vsakdo je v celoti upravičen do oprostitve plačila tistega dela storitve, ki je namenjen pripravi in sklenitvi dogovora o izvajanju storitve v skladu z zakonom.

2. Oprostitve v zvezi z izvajanjem storitev

21. člen
(osebna pomoč)

Plačila storitve osebna pomoč v obliki svetovanja, urejanja in vodenja je v celoti oproščen vsak upravičenec in zavezanec, kadar upravičenec sklene dogovor o izvajanju storitve v skladu z zakonom.

22. člen
(pomoč družini za dom)

Plačila storitve pomoč družini za dom v obliki strokovnega svetovanja in pomoči pri urejanju odnosov med družinskimi člani ter pri skrbi za otroke in usposabljanju družine za opravljanje njene vloge v vsakdanjem življenju, je v celoti oproščen vsak upravičenec in zavezanec, kadar upravičenec oziroma družina sklene dogovor o izvajanju storitve v skladu z zakonom.

23. člen
(pomoč družini na domu)

Plačila storitve pomoč družini na domu v obliki socialne oskrbe na domu ali v obliki mobilne pomoči je v celoti oproščen vsak upravičenec in zavezanec, kadar upravičenec sklene dogovor o izvajanju storitve v skladu z zakonom, in če:

- nima družinskih članov ali drugih zavezancev,
- nima dohodkov ali če njegov ugotovljeni dohodek ne dosega meje socialne varnosti,
- ne prejema dodatka za pomoč in postrežbo ali drugih dodatkov, namenjenih zagotavljanju nege in pomoči druge osebe (v nadaljnjem besedilu: dodatek za pomoč in postrežbo).

24. člen
(vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji)

(1) Plačila storitve za vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji je oproščen vsak upravičenec in zavezanec, kadar upravičenec sam ali po zakonitem zastopniku sklene dogovor o izvajanju storitve v skladu z zakonom.

(2) Pod pogojem iz prejšnjega odstavka je poleg upravičencev oproščena plačila storitve tudi druga odrasla oseba, ki potrebuje vodenje, varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji, zaradi posledic bolezni ali poškodbe.

25. člen
(institucionalno varstvo po prvem odstavku 16. člena zakona)

Plačila storitve institucionalnega varstva v obliki celodnevne bivanja, organizirane prehrane in varstva v zavodu, v drugi družini ali drugi organizirani obliki je v celoti oproščen vsak upravičenec, ki sklene dogovor o izvajanju storitve v skladu z zakonom, oziroma skladno z odločbo socialno varstvenega zavoda o sprejemu, namestitvi ali premestitvi, in če:

- nima družinskih članov ali drugih zavezancev,
- nima ugotovljenega dohodka ali če njegov ugotovljeni dohodek ne dosega meje socialne varnosti,
- ne prejema dodatka za pomoč in postrežbo.

IV. POSEBNOSTI PRI DOLOČANJU OPROSTITEV

26. člen (institucionalno varstvo)

(1) Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve institucionalnega varstva, lastnik nepremičnine, se mu z odločbo o oprostitvi plačila prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira institucionalno varstvo.

(2) O prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v korist občine pristojni center za socialno delo odloči v izreku odločbe o oprostitvi plačila storitve institucionalnega varstva.

(3) Prepoved odtujitve in obremenitve se zaznamuje v zemljiški knjigi na podlagi dokončne odločbe iz prejšnjega odstavka.

(4) Za zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, o zaznambi prepovedi odtujitve in obremenitve.

(5) Če upravičenec do celodnevne institucionalnega varstva prejema dodatek za pomoč in postrežbo, ga prispeva za plačilo storitve.

(6) Upravičencu do celodnevne institucionalnega varstva, ki je v celoti oproščen plačila storitve, in katerega zavezanci so deloma ali v celoti oproščeni plačila prispevka, lahko plačnik storitve iz 8. člena te uredbe zagotovi sredstva za kritje drobnih osebnih potreb v višini 20 odstotkov osnovnega zneska minimalnega dohodka in opredeli namen porabe teh sredstev.

(7) Upravičenec oziroma zavezanec lahko uveljavlja pravico do oprostitve plačila storitve institucionalnega varstva v oskrbovanem stanovanju, dnevnem centru ali v drugih oblikah, ki se ne štejejo za celodnevne pod pogoji in v skladu z merili, ki jih določi občina.

27. člen (institucionalno varstvo po tretjem odstavku 16. člena zakona)

Upravičenec do storitve, ki je invalid po predpisih o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in je vključen v institucionalno varstvo po tretjem odstavku 16. člena zakona skladno z odločbo pristojnega organa po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, je oproščen plačila storitve v obsegu, ki presega višino njegovega ugotovljenega dohodka.

28. člen **(pomoč družini na domu)**

(1) Oprostitev in prispevek upravičenca in zavezanca, določena na podlagi te uredbe, se v primeru izvajanja storitve pomoč družini na domu določita tako, da se preračunata na uro storitve.

(2) Zavezanec, ki v skladu s predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih poskrbi za upravičenca tako, da ga vzame k sebi v preživljanje, je v celoti oproščen plačila storitve pomoči družini na domu, dokler ima upravičenca pri sebi v preživljanju. Določitev oprostitve iz tega razloga ne vpliva na prispevke drugih zavezancev.

(3) Šteje se, da ima zavezanec upravičenca pri sebi v preživljanju, če ima upravičenec prijavljeno stalno prebivališče na naslovu zavezanca in tam tudi dejansko živi ter ima nižje dohodke kot zavezanec.

(4) Upravičenec do storitve pomoč družini na domu, ki prejema dodatek za pomoč in postrežbo, je dolžan del dodatka dodatno prispevati za plačilo storitve.

(5) Višina prispevka iz prejšnjega odstavka je odvisna od višine dodatka in od obsega storitve.

(6) Dodatni prispevek upravičenca znaša en odstotek dodatka za pomoč in postrežbo za vsako uro opravljene storitve, vendar skupno lahko doseže največ polovico celotnega zneska prejetega dodatka.

(7) Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve pomoč družini na domu, lastnik nepremičnine, se mu na način iz 26. člena te uredbe lahko prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira pomoč družini na domu, le v primeru izrecne zahteve občine, in če gre za nepremičnino, na kateri uporabnik storitve nima prijavljenega stalnega prebivališča.

(8) Občina mora zahtevo iz prejšnjega odstavka podati v roku 20 dni od prejema obvestila centra za socialno delo o tem, da vodi postopek, v katerem odloča o oprostitvi plačila storitve pomoč družini na domu.

V. UVELJAVLJANJE OPROSTITEV

29. člen **(način uveljavljanja pravice)**

(1) Upravičenci iz 21., 22., 24. in 27. člena te uredbe in upravičenci iz drugega odstavka 100. člena zakona pridobijo pravico do oprostitve plačila storitve s sklenitvijo dogovora oziroma dokončnostjo odločbe o izvajanju storitve ali dokončnostjo odločbe iz 27. člena te uredbe. Sklenjen dogovor oziroma dokončna odločba je akt, s katerim upravičenec dokazuje oprostitev.

(2) Upravičenci, ki ne pridobijo pravice do oprostitve plačila storitve po prejšnjem odstavku, vložijo zahtevo za oprostitev plačila storitve na obrazcu, ki ga predpiše minister, pristojen za socialno varstvo. Če center za socialno delo po pregledu zahteve za oprostitev ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za oprostitev upravičenca, o uvedbi postopka obvesti zavezanca in mu da možnost, da kot stranka vstopi v postopek.

(3) O višini prispevkov in oprostitev po tej uredbi odloča center za socialno delo po predpisih o splošnem upravnem postopku, če zakon ne določa drugače.

(4) Center za socialno delo je dolžan o uvedbi postopka obvestiti plačnika storitve iz 8. člena te uredbe in mu dati možnost, da kot stranka vstopi v postopek.

(5) V primeru vložitve zahteve za oprostitev plačila storitve center za socialno delo o oprostitvi plačila in določitvi prispevka upravičenca in zavezanca oziroma občine k plačilu oziroma (do)plačilu storitve odloči za obdobje od dneva začetka izvajanja storitve dalje.

30. člen (nujni primeri)

V nujnih primerih, ko je bilo potrebno zaradi zdravstvenih ali posebno hudih socialnih razlogov upravičenca vključiti v institucionalno varstvo ali v izvajanje pomoči na domu preden je bilo dokončno odločeno o oprostitvi, sklene izvajalec storitve z upravičencem, z njegovim družinskim članom ali z zavezancem in z občino, ki bo v skladu z zakonom oziroma to uredbo plačevala ali (do)plačevala storitev, dogovor o začasni višini prispevka, ki velja do dokončnosti odločbe centra za socialno delo.

31. člen (višja oprostitev)

(1) Center za socialno delo lahko na zahtevo upravičenca ali zavezanca za določeno obdobje določi oprostitev v višjem znesku, kot bi šla upravičencu oziroma zavezancu po merilih te uredbe, če za to pridobi predhodno soglasje plačnika storitve.

(2) Center za socialno delo lahko upravičencu oziroma zavezancu, brez predhodnega soglasja plačnika storitve, določi višjo oprostitev, kot bi jo določil po merilih iz te uredbe, če upravičenec storitev nujno potrebuje in bi prišlo do ogrožanja njegovega zdravja ali življenja, če mu storitev ne bi bila omogočena, ali če to narekujejo posebne socialne razmere ali iz drugih pomembnih razlogov v korist upravičenca oziroma zavezanca. Razloge, na katerih je utemeljil odločitev, mora center za socialno delo natančno opredeliti v obrazložitvi odločbe.

(3) Pri odločitvi o višji oprostitvi center za socialno delo upošteva zlasti: premoženjsko stanje upravičenca ali zavezanca, dosedanje skrb za upravičenca, skrb za druge sorodnike, prežिवninske obveznosti do drugih, povečane življenjske stroške zaradi bolezni ali invalidnosti, bivalnih okoliščin ali izobraževanja, druge obveznosti po izvršljivem pravnem naslovu in podobno.

(4) Pod pogoji in na način iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko center za socialno delo določi oprostitev tudi zavezancu iz tretjega in četrtega odstavka 18. člena te uredbe. V primeru, ko je zavezanec na podlagi pravnega posla pridobil lastninsko pravico na nepremičnini upravičenca in se zavezal nuditi upravičencu popolno oskrbo na domu ali plačevati oskrbo v institucionalnem varstvu, lahko plačnik storitve kot pogoj za izdajo soglasja po prvem odstavku tega člena zahteva, da se zavezanec z njim dogovori o obsegu in načinu poravnave dolga.

32. člen (začasna oprostitev)

Center za socialno delo lahko za določeno obdobje, brez predhodnega soglasja plačnika storitve, določi oprostitev zavezanca v višjem znesku ali v celoti, če ta zaradi življenja v tujini ni dosegljiv ali če zaradi tega ali iz drugih razlogov do začetka izvajanja storitve, do katere je upravičen opravičenec, ni mogoče ugotoviti njegovih dohodkov oziroma postopek ugotavljanja njegovih dohodkov traja dalj časa. Po ugotovljenih dohodkih zavezanca center za socialno delo določi oprostitev zavezanca z dnem nastanka obveznosti plačila prispevka. Zavezanci in plačnik storitve, ki so v tem času k plačilu storitve prispevali več, kot je bilo določeno po ugotovljenih dohodkih zavezanca v tujini, imajo pravico do povrnitve preveč plačanih prispevkov.

VI. SPREMEMBE, KI VPLIVAJO NA VIŠINO OPROSTITVE

33. člen **(javljanje sprememb)**

(1) Upravičenec oziroma zavezanec, ki je deloma ali v celoti oproščen plačila storitve ter izvajalec storitve, je dolžan takoj ali najpozneje v roku petnajstih dni po nastanku razlogov sporočiti pristojnemu centru za socialno delo vsako spremembo, ki bi lahko vplivala na obstoj pravice ali na višino oprostitve, razen rednih uskladitev periodičnih dohodkov.

(2) Če center za socialno delo ugotovi, da sporočena sprememba dejansko vpliva na obstoj pravice ali na višino oprostitve, izda odločbo, s katero na novo določi višino oprostitve s prvim dnem naslednjega meseca po nastanku spremembe.

(3) Če pride do spremembe periodičnih dohodkov in s tem do spremembe v višini pokojnine ali dodatka za pomoč in postrežbo se šteje, da je sprememba nastala z dnem, ko je upravičenec postal upravičen do drugačnega periodičnega dohodka.

(4) V primeru, ko je zaradi spremembe v višini periodičnih dohodkov iz prejšnjega odstavka upravičenec prejel tudi poračun za nazaj, je dolžan to v enkratnem znesku povrniti zavezancem, oziroma plačnikom, ki so namesto njega v celoti ali delno plačevali storitev. Upravičenec do storitve pomoč družini na domu je v okviru prejetega poračuna dodatka za pomoč in postrežbo dolžan povrniti znesek v višini enega odstotka dodatka za pomoč in postrežbo za vsako uro opravljene storitve.

(5) Povrnitev poračuna se opravi v obratnem vrstnem redu, kot je naveden v 6. členu te uredbe. V primeru, ko je zavezancev več, se pri povrnitvi poračuna upoštevajo enaka razmerja kot so bila v skladu s to uredbo upoštevana pri odločitvi o oprostitvi.

(6) O povrnitvi poračuna po tem členu odloči center za socialno delo hkrati z odločitvijo o novi višini oprostitve.

34. člen **(sprememba okoliščin ali lažno prikazovanje)**

(1) Center za socialno delo lahko kadarkoli po uradni dolžnosti preveri, ali upravičenci oziroma zavezanci, ki jim je bila priznana oprostitev, še izpolnjujejo pogoje za oprostitev po tej uredbi in za ta namen pridobiva podatke tudi iz uradnih evidenc v skladu z zakonom.

(2) Če upravičenec oziroma zavezanec, ki mu je bila priznana pravica do oprostitve, ne sporoči spremembe, ki bi lahko vplivala na višino oprostitve, ali je ne sporoči v roku iz prvega odstavka prejšnjega člena, je dolžan povrniti plačniku storitve razliko, ki je

nastala zaradi spremenjenih okoliščin skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dneva nastanka spremembe.

(3) Če je bila upravičencu ali zavezancu priznana oprostitev na podlagi lažnih dokazil ali lažnega prikazovanja dejanskega stanja, je dolžan povrniti plačniku storitve vse stroške, ki so nastali v zvezi s priznanjem oprostitve skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi in sicer od dneva, ko mu je bila pravica neopravičeno priznana.

(4) Če center za socialno delo ugotovi, da je prišlo do sprememb, ki dejansko vplivajo na obstoj pravice ali na višino oprostitve, izda odločbo, s katero na novo določi višino oprostitve s prvim dnevom naslednjega meseca po nastanku spremembe in pri tem upošteva tudi določbe drugega in tretjega odstavka tega člena.

VII. USKLAJEVANJE ZNESKOV ŽE PRIZNANIH OPROSTITEV

35. člen

(usklajevanje oprostitve upravičencu, ki je samska oseba in je v institucionalnem varstvu)

Upravičencu, ki je samska oseba in je v institucionalnem varstvu, se spremeni oprostitev ob vsakokratni uskladitvi minimalnega dohodka oziroma njegovih dohodkov tako, da mu je tudi po uskladitvi dohodkov zagotovljen znesek v višini meje socialne varnosti. Izvajalec o tem obvesti upravičenca.

36. člen

(usklajevanje oprostitve po četrtem odstavku 18. člena te uredbe)

Oprostitve, določene ob upoštevanju prispevka, določenega na podlagi četrtega odstavka 18. člena te uredbe, se letno uskladijo ob uskladitvi preživnin tako, da se prispevek zavezancev uskladi za odstotek uskladitve preživnin, objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije.

37. člen

(usklajevanje ostalih oprostitvev)

Ostale oprostitve se letno uskladijo s 1. marcem tako, da se prispevek upravičencev oziroma zavezancev uskladi za stopnjo rasti povprečnih mesečnih plač za obdobje januar-december predhodnega leta v primerjavi s povprečjem teh plač, izplačanih za enako obdobje eno leto pred tem, na podlagi podatkov Statističnega urada Republike Slovenije.

38. člen

(posebne določbe pri usklajevanju)

(1) Če prispevki upravičenca in zavezancev po uskladitvi presegajo vrednost storitve se prispevki ustrezno znižajo.

(2) V primeru, ko gre za več zavezancev, se pri uskladitvi upoštevajo enaka razmerja, kot so bila v skladu s to uredbo upoštevana pri odločitvi o oprostitvi.

39. člen (obvestilo o uskladitvi)

(1) O usklajeni višini prispevka k plačilu storitve po 37. in 38. členu te uredbe center za socialno delo pošlje obvestilo upravičencem, zavezancem, plačniku in izvajalcu storitve v roku 10 dni po datumu uskladitve.

(2) Če upravičenec ali zavezanec ugotovi, da usklajena višina, glede na njegove dejanske dohodke, presega njegovo dejansko plačilno sposobnost, lahko v roku 15 dni po prejemu obvestila iz prejšnjega odstavka, centru za socialno delo predlaga nov izračun po merilih te uredbe in predloži ustrezna dokazila. V tem primeru center za socialno delo izda odločbo, s katero na novo odloči o višini oprostitve na podlagi ugotovitve dejanskega stanja in za obdobje od 1. marca tekočega leta dalje.

40. člen (usklajevanje višjih oprostitev)

V primerih, ko je bila upravičencu oziroma zavezancu določena višja oprostitve v skladu z 31. ali 32. členom te uredbe, se opravi uskladitev na način iz 37. člena te uredbe, razen v primerih, ko center za socialno delo ugotovi, da ni več razlogov za višjo oprostitve. V tem primeru center za socialno delo na novo odloči o oprostitvi po uradni dolžnosti, in sicer za obdobje od 1. marca tekočega leta dalje.

41. člen (usklajevanje s cenami storitev)

(1) Oprostitev, ki se določajo v odvisnosti od vrednosti storitve, se usklajujejo tudi ob vsakokratni spremembi cene storitve tako, da se oprostitve poveča za višino povečanja vrednosti storitve.

(2) O usklajeni višini oprostitve po prejšnjem odstavku obvesti izvajalec storitve upravičenca, morebitnega zavezanca, plačnika storitve iz prvega odstavka 8. člena te uredbe ter center za socialno delo.

(3) V primerih drugih sprememb odloči o novi višini oprostitve center za socialno delo po uradni dolžnosti ali na predlog upravičenca oziroma zavezanca in izda novo odločbo.

Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. [110/04](#)) vsebuje naslednje prehodne in končne določbe:

»VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

42. člen (dosedanji postopki)

Oprostitev plačil storitev, o katerih do uveljavitve te uredbe še ni bilo odločeno, se določijo po tej uredbi.

43. člen
(spremembe oprostitev)

Če upravičenec oziroma zavezanec meni, da bi bila oprostitev po tej uredbi zanj ugodnejša od oprostitve, do katere je upravičen na dan uveljavitve te uredbe, lahko pri pristojnem centru za socialno delo vloži zahtevo za novo določitev oprostitve. V tem primeru center za socialno delo izda odločbo, s katero na novo določi višino oprostitve s prvim dnevom naslednjega meseca po vložitvi zahteve.

44. člen
(veljavnost predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve te uredbe prenehata veljati Uredba o merilih za določanje oprostitve pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 38/02, 106/02 in 100/03) in Pravilnik o obrazcu zahteve za oprostitev plačila socialno varstvene storitve (Uradni list RS, št. 115/02).

(2) Pravilnik o obrazcu zahteve za oprostitev plačila socialno varstvene storitve (Uradni list RS, št. 115/02) se uporablja do izdaje predpisa iz drugega odstavka 29. člena te uredbe.

45. člen
(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. januarja 2005 dalje.«.

Uredba o spremembi in dopolnitvi Uredbe o merilih za določanje oprostitve pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. [124/04](#)) spreminja 42. člen uredbe tako, da se glasi:

»42. člen
(dosedanji postopki)

Oprostitev plačil storitev, o katerih do začetka uporabe te uredbe še ni bilo odločeno, se določijo po tej uredbi.«;

spreminja 44. člen uredbe tako, da se glasi:

»44. člen
(veljavnost predpisov)

(1) Z dnem uveljavitve te uredbe prenehata veljati Uredba o merilih za določanje oprostitve pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 38/02, 106/02 in 100/03) in Pravilnik o obrazcu zahteve za oprostitev plačila socialno varstvene storitve (Uradni list RS, št. 115/02).

(2) Pravilnik o obrazcu zahteve za oprostitev plačila socialno varstvene storitve (Uradni list RS, št. 115/02) se uporablja do izdaje predpisa iz drugega odstavka 29. člena te uredbe.

(3) Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 38/02, 106/02 in 100/03) se uporablja do 31. decembra 2004.«;

ter vsebuje naslednjo končno določbo:

»3. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.